ปีที่ ๕ · เล่ม ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔

ศิลปากร

นิตยสารรายสองเดือนของกรมศิลปากร

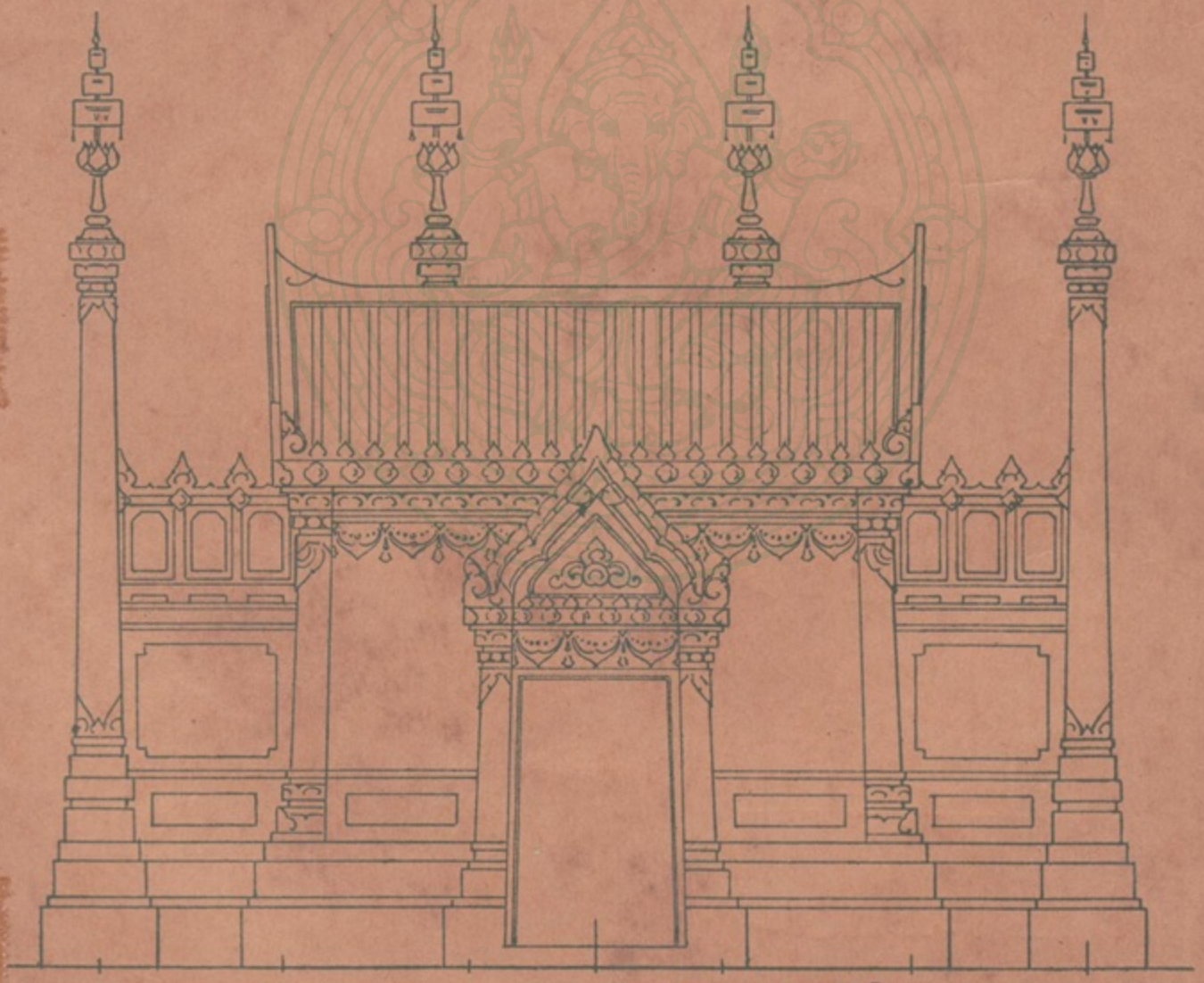

อภินันทนาการจาก
อาจารย์ ประสงค์ พวงดอกไม้
ศึกษานิเทศก์ 8

วศก.0047/2504
หอสมุดแห่งชาติธนบุรี
๑๐/๓.๑/๒๕๕๔
สำนักหอสมุดแห่งชาติ

สารบาญ

ปีที่ ๕ เล่ม ๓ กันยายน ๒๕๐๔

๑. สาส์นสมเด็จ .... สมเด็จเจ้าพ้ากรมพระยานริศ ฯ
กับ สมเด็จกรมพระยาดำรง ฯ หน้า ๑

๒. บันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ .... พระยาอนุมานราชธน ,, ๑๕

๓. ผังวัดตะไกร .... จำรัส เกียรติก้อง
วัดตะไกร .... เทพ สุขรัตน์ ,, ๒๕

๔. การทำลายรดน้ำ ประดับกระจกและประดับมุก .... ช. สุมาวงศ์ ,, ๓๑

๕. คณะกรรมการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์แห่งสหภาพพม่าเข้ามาสำรวจ
ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพม่าในสมัยโบราณ .... ศรี อมาตยกุล ,, ๓๕

๖. คำอ่านจารึกลานทองแดง อักษรและภาษารามัญ .... ฉ่ำ ทองคำวรรณ ,, ๕๗

๗. อธิบายเพลงเทพบรรทม ๓ ชั้น .... มนตรี ตราโมท ,, ๕๘
คำร้อง .... จ่า เผ่นผยองยิ่ง (โคม) ,, ๖๐
โน้ตเพลง .... ครูทัต ,, ๖๒

๘. การนำนาฏศิลปไทยไปแสดง ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ,, ๗๐

๙. งานกวีวรรณนา .... ,, ๘๗

ห้องสมุดกรมศิลปากร

SILPĀKOṆ

Vol. 5 September 1961 No. 3

CONTENTS:

1. "San Somdet" (Letters between Their late Royal Highnesses Prince Naris and Prince Damrong). Page 1

2. Notes on Miscellaneous Subjects
by Phya Anuman Rajadhon. „ 15

3. Plan of Wat Takrai
by Chamrat Kietkong.
Wat Takrai
by Thep Sukaratani. „ 25

4. How to make the decorative designs and ornaments by glass and pearl.
by T. Sumawongse. „ 31

5. The Burmese History Research Committee came to Thailand to research on the Burmese ancient history.
by Tri Amatyakul. „ 39

6. Reading and Explanation of the Inscription
by Cham Thongkhamwan. „ 57

7. Explanation of the Song "Thepbanthom"
by Montri Tramote. „ 59
Verse
by Ja Phenphayongying (Khome) „ 60
Musical Notes
by Khru Tat „ 62

8. Sending the Thai Dance Troupe to show the performance at Tokyo Japan. „ 70

9. The Poet's biography and Sunthorn Bhu Day celebrations at Wat Thepthidaram. „ 87

คำอ่านจารึกลานทองแดง
อักษรและภาษารามัญ

พ.ศ. ๒๐๔๘

ฉ่ำ ทองคำวรรณ อ่านและอธิบาย

ด้านที่ ๑

(๑) ॥ ॥ โนจฺนามฺมติลปุ่นฺกฺยากฺตฺรยฺปุ่ยฺมหาโคตมสากฺยมุณิมปปรินิ่พานฺคหฺ ๒๐๔๘ จฺนามฺ ॥ กุลิโล(๑)วนฺอาตฺยฺ ॥ ปฺทยฺ

(๒) กาลสฺมิงฺเอกราตฺโมยฺมหิมฺศฺรีตฺรีภูวนาทิตฺยปวรธรฺมฺมเตฺรโลกฺยนาถชยธารวิสุทฺธรามภูมิปาลมหาธรฺมฺมราชา

(๓) ธิราตฺมจุนฺทหฺเตาโกฺวนฺสฺมิงฺธรฺรามาธิปฺปติศฺรีปรมมหาธรฺมฺมราชาธิราตฺมปฺกงฺรงฺเตากมินฺศฺรีหงฺสาวติ่ปโพฺวยฺ

(๔) ธรฺคหฺ ॥ ปฺทยฺสกฺกราตฺ ๘๖๖ กิตฺคุรตุิกฺ ॥ มมกฺสาสนา ๑๐ มมกฺหุราตฺงยฺ ๖ ॥ ติตฺถิ ๑๐ ฆฑี ๓ ॥ นกฺษตฺ ๒๓ ฆฑี ๑๖ ॥

(๕) ตฺงยฺเจง ๔ จโฑฺวนฺกฺกาลมฺนงฺ ลกฺกุมฺจนฺโกฺวมฺกุลกฺพฺฤหสฺปติทปหฺจฑะ ॥ ตฺริยงฺ ๖ ॥ นวงฺ ๖ ॥ นวงฺวรฺคฺคุตฺตมคหฺ

(๖) สฺมิงฺโมยฺมเคาอฺทหฺทิกฺสฺมิงฺเอกราตฺบามฉกฺตฺลุงฺนูเบ็ยะ (ม) ทฺวิโกฺวนฺ ॥ มจุนฺโกฺวปฺเตาพฺวิตวิวฺระนฺมนอฺตฺสุมฺม –

ด้านที่ ๒

(๑) หิมฺสิริมโนราชาโกมฺกุสมฺภาชกุมหิมฺตลสิริสุวณฺณาวติ่คหฺ ॥ เหตฺจุตฺมโนมฺเตากุสทฺธาสิ่ลส –

(๒) มาธิปณฺญา ॥ มสฺชุงฺทฺคูเตาปฺทยฺรตฺบีมราทนามโนมฺเตาปุมิกฺ (ปมิกฺ) กุนิ่พานฺคหฺ ॥ จุนฺถาปนารฺเจติ่ยฆรทมงฺ

(๓) สรีรธาตฺทเวาอฺ ॥ ॥ ผิวฺมยฺรปทกาธาตฺเวฺวาอฺคหฺ ॥ ธรฺโพธิสมฺภารกิวฺยฺรเคาอฺปรนฺอุกฺพฺรเปงฺ

(๔) ญิ ॥ ชฺมาปฺชฺมาปฺภวมโนมฺเตาจิตฺมสทฺธาเลรฺกฺุวฺทหฺกฺุวฺยรญิ ॥ บีตกตฺบีเลรฺกฺุวฺยร เคาอฺคฺรงฺเก –

(๕) ตฺญิ ॥ ॥ เพฺวยฺกากุสฺุวฺเวฺวาอฺมากโลฺวนฺคหฺนอิธิกฺยากฺคมฺโยงฺยฺรมเคาอฺโกฺลนฺโรงฺจิ ॥ กุสฺุวฺ

(๖) เวฺวาอฺคหฺกุสฺุวฺกฺยากฺคมฺโยงฺรกฺยากฺคมฺโยงฺนโมทนาทุงฺเกตฺร ॥ ॥

คำแปลด้านที่ ๑

จำเดิมแต่บีสมเด็จพระผู้มีพระภาค มหาโคดมศากยมุนีพุทธเจ้าแห่งเรา เสด็จเข้าสู่พระปรินิพพานนั้น ล่วงแล้วได้ ๒๐๔๗ พระวัสสา ฯ ในรัชสมัยพระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า ศรีธรีภูวนาทิตยบวรธรรมไตรโลกยนาถ ชยชาวิสุทธรามภูมิบาล มหาธรรมราชาธิราช ผู้เป็นพระราชบุตร พระเจ้าธรรม (*สมิงธร*) รามาธิบดี ศรีบรมมหาธรรมราชาธิราช ซึ่งปกครองพระนครศรีหงสาวดีโดยชอบธรรมนั้น ฯ ใน (จุล) ศักราช ๗๖๖ (พ.ศ. ๒๐๔๗) เดือน ๑๒ ทางฝ่ายศาสนาตรงกับขึ้น ๑๐ ค่ำ, ทางฝ่ายโหราตรงกับวัน ๖ ในปักษ์ข้างขึ้น, ติถี ๑๐, ฆฏี ๓, นักษัตร ๒๓, ฆฏี ๑๖, ตะวันบ่าย ๔ ขึ้นฉายกับอีกหนึ่งช่วงขวางของเท้าลัคน์กุมจันทร์พร้อมด้วยลัคน์ พฤหัสบดีอันพระเสาร์จากไปแล้ว ตรียางศ์ ๖, นวางศ์ ๖ ซึ่งเป็นจำพวกนวางศ์อันประเสริฐนั้นสมิงผู้หนึ่งได้เป็นข้าพระเจ้าแผ่นดิน ๒ พระองค์สืบต่อมา ตั้งแต่พระราชบิดาถึงพระราชบุตรซึ่งได้ปกครองอาณาประชาราษฎร์ ในประเทศมอญทั้งหมด (*สมิงผู้นั้น*) มี –

คำแปลด้านที่ ๒

ชื่อว่า สิริมโนราชา พร้อมด้วยภรรยาของตนมีชื่อว่า ตะละสุวรรณาวดีนั้น เหตุมีใจศรัทธาในศีลสมาธิปัญญา เลื่อมใสซื่อตรงในพระรัตนะทั้งสาม และมีความปรารถนาแต่พระนิพพานนั้น จึงสถาปนาไว้ซึ่งพระเจดียฆระ (*เรือนเจดีย์*) อันเป็นที่ประดิษฐานพระสรีรธาตุองค์นี้ ผลอันท่านได้สร้างพระธาตุนั้น ขอให้ท่านได้สำเร็จโพธิสมภารอันสมบูรณ์เต็มที่เถิด จตุอันศรัทธาก็ให้บังเกิดแก่ท่านทุก ๆ ชาติด้วย และขอให้ท่านแตกฉานในพระปิฎกทั้งสามด้วย อนึ่งการกุศลอันท่านได้สร้างขึ้นนี้ ก็โดยอาศัยพระบารมีของพระองค์ผู้ปกเกล้า ดังนั้นการกุศลอันนี้ก็เป็นพระราชกุศลของพระองค์ด้วย ขอให้พระองค์ทรงอนุโมทนารับไว้ด้วย เทอญ ฯ

(๑) กุลิโลฺวนฺวลิโลน

(๒) ฆฏี หรือ ฆฏิ ชื่อมาตรานับเวลาหรือนาฬิกาในสมัยโบราณ